

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Nya Rän-teavdragsbegränsningsregler

En redogörelse och analys av reglernas utformning och syfte

Författare: Ola Nilsson

Handledare: Cécile Brokelind

HARH01 – Affärsjuridisk kandidatkurs med examensarbete

15 Högskolepoäng

Institutionen för Handelsrätt

VT 2019

Abstract

Swedish tax authorities discovered in a memo in 2008 that tax planning with deduction of interest were used in significant extent. The Swedish tax avoidance law “Skatteflyktlagen” wasn’t applicable to these cases according to the supreme administrative court and Sweden choose to introduce interest limitation rules in 2009. The interest limitation rules were expanded in 2013 in purpose to protect the Swedish tax base. As a result of Sweden’s international commitment the rules were changed again in 2019.

New interest limitation rules enter into force in Sweden 2019 and can be found in 24th chapter of IL. The purpose of this paper is to describe these new interest limitation rules. Further the purpose of this paper is to analyze the new interest limitation rules and its purpose from statement of the body considering proposed legislation.

The legal method is used in the study to reach its purpose and answer the research questions. The legal method means that the legal position is being examined with traditional sources of law. The sources of law is valued by the traditional hierarchy of law. Material which is used in the study are laws, preparatory documents, directive EU 2016/1164 art. 4 and OECD:s report action 4.

The purpose of this paper is being achieved by describing the interest limitation rules which can be found in the 24th chapter of IL. To achieve the second purpose of this paper the study has described statement of the body considering proposed legislation which have later been analyzed. Furthermore the study has led to the conclusion that as long as tax rates and tax bases don’t harmonize, profit shifting techniques will be used to minimize tax payments.

Sammanfattning

Skatteverket uppmärksammade i en promemoria 2008 att det i stor utsträckning förekom skatteplanering med ränteupplägg. Skatteflyktlagen var inte tillämplig i dessa fall enligt regeringsrätten och Sverige valde att införa ränteavdragsbegränsningsregler 2009. Reglerna utvidgades 2013 för att den svenska bolagsskattebasen inte skulle urholkas. Till följd av Sveriges internationella åtaganden ändrades reglerna återigen år 2019.

Ränteavdragsbegränsningsreglerna som trädde i kraft 2019 återfinns i 24 kap. IL. Uppsatsen syftar till att redogöra för 2019 års ränteavdragsregler och dess utformning. Vidare syftar uppsatsen till att analysera de nya reglernas utformning och syfte utifrån remissinstansernas yttranden.

Metoden som används för att uppnå syftet och besvara forskningsfrågorna är den rättsdogmatiska metoden. Den rättsdogmatiska metoden innebär att utreda rättsläget med hjälp av allmänt accepterade rättskällor. Rättskällorna bedöms enligt den klassiska rättskällehierarkin. Materialet som ingår i uppsatsen består främst av lagtext, förarbeten, rådets direktiv, EU 2016/1164 art. 4 och OECD:s rapport action 4.

Syftet uppnås genom att redogöra för 2019 års ränteavdragsregler som återfinns i 24 kap. IL. För att uppnå det andra syftet har studien redogjort för remissinstansernas uttalanden vilket sedan har analyserats. Vidare har studien lett till slutsatsen att så länge skattesatser och skattebaser inte harmoniserar internationellt, kommer skatteplaneringsförfaranden att fortsätta användas för att flytta vinster där lägre effektiv skatt kan uppnås.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Sammanfattning	2
Förkortningar	5
1. Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte och Frågeställning	7
1.3 Avgränsning	7
1.4 Metod och Material	8
1.5 Forskningsläge	10
1.6 Disposition	10
2. Räntesnurra och tidigare ränteavdragsbegränsningsregler	11
2.1 Vad är en räntesnurra	11
2.2 2009 års reglering IL	13
2.3 2013 års reglering IL	14
3. Internationella åtagande	16
3.1 Skatteflyktsdirektivet (ATAD)	16
3.1.1 Huvudregel	16
3.1.2 Förenklingsregel	17
3.1.3 Kvarstående negativa räntenetto	17
3.1.4 Utjämningsregel	18
3.1.5 Riktade regler	19
3.2 OECD och BEPS projektet	19
3.2.1 Huvudregel	19
3.2.2 Förenklingsregel	22
3.2.3 Kvarstående negativt räntenetto	22
3.2.4 Utjämningsregel	22
3.2.5 Riktade regler	23
4. Nya ränteavdragsbegränsningar	24
4.1 2019 års regler	24
4.1.1 Huvudregeln	24
4.1.2 Förenklingsregeln	25
4.1.3 Kvarstående negativa räntenetto	25
4.1.4 Utjämningsregel	25
4.1.5 Riktade regler	26
4.2 Syftet med 2019 års regler	27
4.3 Remissinstansernas yttranden	28
4.3.1 Huvudregeln	28
4.3.2 Förenklingsregel	29

4.3.3 Kvarstående negativa räntenetto	30
4.3.4 Utjämningsregel	31
4.3.5 Riktade regler	31
4.3.6 Ytterligare kommentarer	32
5. Analys	33
6. Avslutande kommentarer	36
7. Käll- och litteraturlista	38

Förkortningar

BEPS	Base Erosion and Profit Shiftning
EBITDA	Earnings before Intrerest and Tax, Depreciation and Amortization
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen
IL	Inkomstskattelagen
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
Prop.	Proposition
Ref	Referensmål
Rå	Regeringsrättens årsbok

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Skatteverket uppmärksammade i en promemoria 2008 att förvärv mot revers användes av koncerner för att minska uttaget av skatt. Skatteplaneringsförfarandet som benämns räntesnurra ansåg skatteverket leda till urholkning av den svenska skattebasen. Förfarandet gick ut på att dra av räntor i bolag i högskatteland för att på detta sätt dra ner vinsten som beskattades lågt eller inte alls till mottagande bolag i ett annat land.¹

Skatteverket har tidigare försökt att angripa dessa förfaranden genom att åberopa lagen (1995:575) mot skatteflykt.² Regeringsrätten³ har däremot i Industrivärden domarna från 2007 klargjort att skatteflyktslagen inte går att tillämpa i dessa fall.⁴ Utfallet av Industrivärden domarna resultera i att Skatteverket 2008 lämnade in förslag för att motverka dessa upplägg genom att införa ränteavdragsbegränsningsregler.⁵

Sverige införde 2009 ränteavdragsbegränsningsregler kombinerat med bolagsskattesänkning i syfte att hindra viss skatteplanering, skapa incitament för företag att redovisa vinster i Sverige samt bredda den svenska bolagsskattebasen.⁶ Reglerna utvidgades år 2013 av samma skäl och regeringen menade att utan regelförändring fanns en betydande risk att den svenska bolagsskattebasen skulle urholkas.⁷ Till följd av Sveriges internationella åtaganden ändrades reglerna återigen år 2019 och de riktade reglerna bygger på de ränteavdragsbegränsningsregler som Sverige tidigare haft.

De nya reglerna som trädde i kraft den första januari 2019 syftar till att öka neutraliteten mellan lånat och eget kapital, motverka internationell skatteplanering med räntor, ge incitament för multinationella företag att redovisa vinster i Sverige samt att möjliggöra en

¹ Fi2008/4093

² Skatteflyktslagen

³ Dagens HFD.

⁴ Se RÅ 2007 ref. 84 och ref. 85.

⁵ Prop. 2008/09:65, s.31.

⁶ Prop. 2008/09:65 s.1

⁷ Prop. 2012/13:1 s.41

breddning av bolagsskattebasen. Utformningen av 2019 års regler består av en generell begränsning av ränteavdrag för bolagssektorn i form av en EBITDA⁸ modell.

Avdragsutrymmet för räntor är 30% av EBITDA. Det föreligger även ett fribelopp som möjliggör avdrag upp till 5 miljoner svenska kronor.⁹ De nya reglerna om en generell ränteavdragsbegränsning för bolagssektorn är föranlett av rådets direktiv, EU 2016/1164 art. 4 om fastställande av regler mot skatteflykt samt av OECD:s BEPS¹⁰ projektet åtgärd 4, som syftar till att ge rekommendationer mot skattebaseroering och skatteundandragande.¹¹

1.2 Syfte och Frågeställning

Syftet med uppsatsen är att redogöra för 2019 års ränteavdragsregler samt beskriva varför de är utformade som de är. Vidare syftar uppsatsen till att analysera de nya reglernas utformning och dess syfte utifrån remissinstansernas yttranden. För att uppnå syftet kommer följande frågor att besvaras:

Hur ser 2019 års ränteavdragsregler ut i förhållande till Sveriges tidigare ränteavdragsregler samt Sveriges internationella åtaganden?

Hur har remissinstanserna yttrat sig om de nya reglernas utformning och syfte?

1.3 Avgränsning

Uppsatsen avgränsar sig till att behandla huvudregeln, förenklingsregeln, utjämningsregeln, kvarstående negativa räntenetto samt de riktade reglerna. Studien avgränsar sig till att endast redogöra för de mest centrala förändringarna mellan Sveriges tidigare ränteavdragsregler gentemot 2019 års.

⁸ Earnings before Interest and Tax, Depreciation and Amortization.

⁹ Prop. 2017/18:245, s.1.

¹⁰ Base Erosion and Profit Shifting.

¹¹ Prop. 2017/18:245, s.2.

Eftersom andra individer har gjort undersökningar om svenska ränteavdragsreglerna förenlighet med EU-rätten, avgränsar sig uppsatsen från en djupare analys i den frågan.¹² Det är givet att EU-rätten står över nationell lagstiftning, lika så att EU:s medlemsstater måste anpassa den nationella lagstiftningen efter EU-rätten för att inte strida mot unionsrätten.¹³ Nationell rätts förhållande till EU-rätten kommer därför endast att behandlas vid utvalda tillfällen.

1.4 Metod och Material

Metoden som används för att uppnå syftet och besvara frågeställningen är den rättsdogmatiska metoden. Den rättsdogmatiska metoden syftar till att lösa rättsliga problem med hjälp av allmänt accepterade rättskällor. Det handlar om att hitta svaren på rättsliga problemen i lagar, rättspraxis, lagförarbeten och den rättsdogmatisk orienterade litteraturen såsom juridiska monografier och uppsatser som anses vara allmänt accepterade.¹⁴ När man utövar rättsdogmatisk metod är det av stor vikt att kunna bedöma rättskällevärdet för de olika rättskällorna som används för att lösa det rättsliga problemet.¹⁵ Rättskällorna kommer att bedömas enligt den traditionella rättskällehierarkin. Rättskällehierarkin används för att bedöma de olika rättskällornas värden. Högst upp i hierarkin kommer lagtext följt av förarbeten. Därefter kommer rättspraxis som efterföljs av doktrin och sedvana. Detta är inte en fullständig uppräknning eftersom fler finns i EU-rätten.¹⁶

Huvudkällan som kommer användas i uppsatsen är lagtext¹⁷, dels den nuvarande men även tidigare lydelse för att belysa hur ränteavdragsreglerna såg ut innan ändringen 2019.

Förarbeten kommer användas i uppsatsen för att redogöra för syftet med reglerna. Syftet med uppsatsen är att analysera utformningen och syftet med 2019 års regler. För att kunna göra detta kommer jag redogöra för remissinstansernas yttranden som kommer vara grunden för analysen. Utifrån Finansdepartementets promemoria valde Sverige att införa en EBITDA

¹² Se Askerson, M. Ränteavdragsbegränsningsreglerna - Sveriges internationella åtaganden, 2017.

¹³ Riksdagen.se

¹⁴ Korling och Zamboni, s.21

¹⁵ Ibid s.21

¹⁶ Kjell Å. Modéer, Rättsteknik, Lund, 1980, s.12

¹⁷ Inkomstskattelagen.

modell istället för EBIT. Dessutom valde man att sätta ett fribelopp enligt förenklingsregeln på fem miljoner kronor istället för 100 000 som promemorian föreslog. En diskussion kring valen kommer att göras i analysen. Uppsatsen kommer redogöra för 2009 och 2013 års regler för att ge en bättre förståelse för varför 2019 års riktade regler ser ut som de gör.

Ett kapitel med Sveriges internationella åtaganden kommer att redogöras för i uppsatsen. Där kommer källor som OECD och deras BEPS projekt, framförallt åtgärds punkt 4 och rådets direktiv, EU 2016/1164 att användas. OECD:s riktlinjer och Skatteflyktsdirektivet används i uppsatsen för att påvisa varför de svenska reglerna utformats som de har gjort. Skälet till detta är att dessa dokument använts som utgångspunkt för reglerna. Det är intressant att behandla dem för att kunna argumentera varför de svenska reglerna skiljer sig från dessa men även varför de följer dem.

Eftersom 2019 års regler nyligen trätt i kraft finns ingen praxis på området. Det finns praxis på de tidigare ränteavdragsreglerna¹⁸ som enligt min mening saknar relevans för uppsatsen då huvudfokus ligger på 2019 års regler.

1.5 Forskningsläge

Det finns relativt många undersökningar gjorda inom området ränteavdragsbegränsningsregler. Några har fokus på reglernas förenlighet med EU-rätten, med etableringsfriheten som huvudfokus.¹⁹ Andra behandlar frågan om skattemässig neutralitet mellan lånat och eget kapital i och med reglerna.²⁰ Det finns som tidigare nämnt ingen praxis på de nya reglerna eftersom de nyligen trätt i kraft. HFD har prövat förhandsavgöranden som överklagats med 2009 års regler men sedan ändringen 2013 har HFD inte velat ta i frågan. Min förhoppning med uppsatsen är att kunna bidra med en

¹⁸ Se HFD 2011 ref. 90 I-V.

¹⁹ Se Askerson, M. Ränteavdragsbegränsningsreglerna - Sveriges internationella åtaganden, 2017. och Pettersson, A. Ränteavdragsbegränsningsreglerna och deras förenlighet med EU-rätten, 2014.

²⁰ Se Edlund, A. Förslaget från Företagsskattekommittén och dess effekter på neutraliteten, 2014. och Gustafsson, J. Skattemässig neutralitet – till vilket pris? - En analys av Finansdepartementets promemoria Nya regler för företagssektorn gällande ränteavdragsbegränsningar i svensk skattelagstiftning, 2018.

pedagogisk redogörelse för 2019 års ränteavdragsregler, vad syftet med reglerna är samt beskriva varför de är utformade som de är.

1.6 Disposition

Uppsatsen inleder kapitel 2 med att beskriva vad en räntesnurra är för att belysa vad lagstiftarna försöker stoppa med ränteavdragsregler samt vilka förutsättningar som måste föreligga för att förfarandet ska vara möjligt. I kapitel 2 redogörs för 2009 och 2013 års lagstiftning om ränteavdragsbegränsningar för att påvisa hur lagstiftarna har försökt att hantera problemet tidigare. I det tredje kapitlet redogörs för Sveriges internationella åtagande på området såsom skatteflyktsdirektivet och OECD:s BEPS projekt för att påvisa varför de svenska reglerna utformats som de har gjort. Vidare i kapitel 4 beskrivs de nya ränteavdragsbegränsningsreglerna samt syftet med dessa. I kapitel 4 redogörs även för remissinstansernas yttrande som ligger till grund för analysen. Uppsatsen avslutas med ett analys och slutsatskapitel med svar på forskningsfrågorna.

2. Räntesnurra och tidigare ränteavdragsbegränsningsregler

2.1 Vad är en räntesnurra

En räntesnurra är ett skatteplaneringsförfarande som går ut på att utnyttja förhållandet att räntor är avdragsgilla i ett land medan mottagaren av inkomsten beskattas väldigt lågt eller inte alls. Förutsättningarna för att förfarandet skulle vara framgångsrikt i Sverige är följande:

1. Räntor är avdragsgilla.
2. Det föreligger koncernbidragsrätt
3. Det finns ingen källskatt på ränta
4. Inga underkapitaliseringsregler i landet.

Nedan kommer ett förenklat exempel från Prop. 2008/09:65 beskrivas på ett skatteplaneringsförfarande som redogör för de grundläggande principerna.

I en koncern med ett utländsk moderbolag, U som äger antingen direkt eller indirekt ett svenskt rörelsedrivande bolag, S. Koncernen vill reducera resultatet i det vinstdrivande svenska bolaget. Därför vill koncernen överföra en del av vinsten från S till ett annat bolag inom koncernen som är beläget i ett lågskatteland och inte bedriver verksamhet i Sverige. Företaget inom koncernen som har hemvist i ett lågskatteland benämns A i exemplet.²¹

Enligt 35 kap. IL kan inte koncernbidrag lämnas med avdragsrätt eftersom villkoret för sådan avdragsrätt kräver att mottagaren av bidraget också är skattskyldig i Sverige för bidraget.²²

Koncernen kan inte heller reducera S resultat genom att föra över tillgångar eller utföra tjänster till underpris mellan S och A eftersom de kan träffas av korrigeringsreglerna i 14 kap. 19§ IL.²³

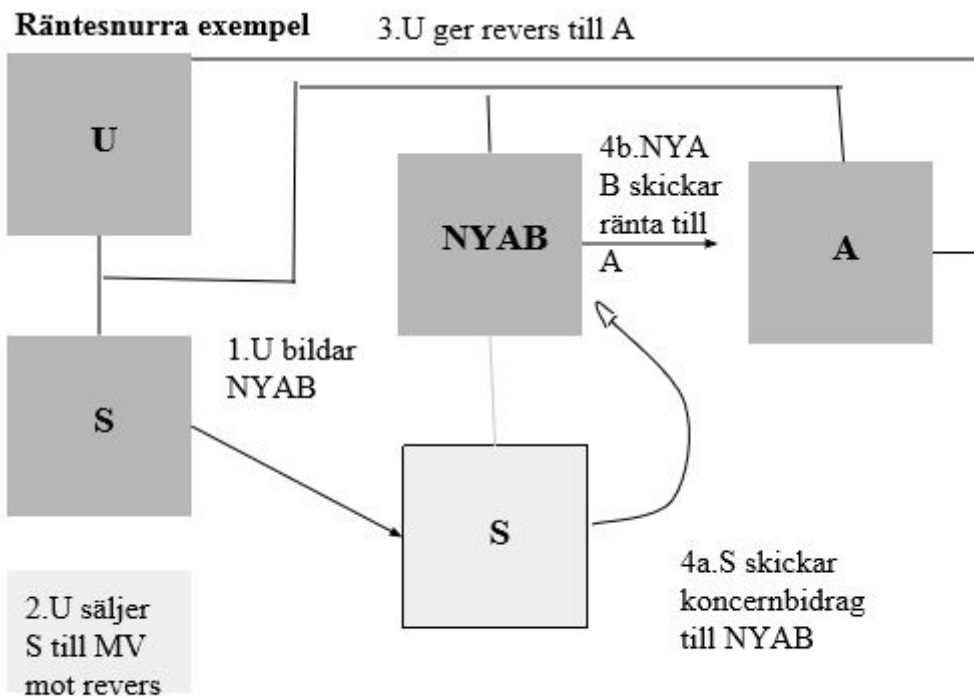
²¹ Prop. 2008/09:65, s.34

²² 35 kap. 2 a § IL.

²³ Prop. 2008/09:65, s.34

För att minska resultatet i bolag S till förmån för A vidtar koncernen istället följande transaktioner:

1. U bildar ett nytt svenskt aktiebolag, NYAB.
2. U överlåter andelarna i S till NYAB till marknadsvärde. Ersättningen som U erhåller är en revers från NYAB. Räntan och övriga villkor på reversen är marknadsmässiga.
3. U ger reversen som kapitaltillskott till A.
4. NYAB får avdragsgilla koncernbidrag från rörelsen S som nu uppfyller kraven för att bidraget ska vara avdragsgillt. Räntebetalningar görs från NYAB till A som sitter på reversen.²⁴ Nedan redogörs för scenariot i en egen bearbetad figur:

Det är inte en väsentlig förutsättning för förfarandet att S kan ge avdragsgilla koncernbidrag till NYAB eftersom S och NYAB skulle kunna fusioneras så både resultatet och skulden hade hamnat i samma bolag. För att de just beskrivna skatteplaneringsförfarandet ska vara lönsamt krävs det att landet där U har sin hemvist inte har regler som hindrar värdet av förfarandet.

²⁴ Prop. 2008/09:65 s.34-35.

Det kan till exempel vara CFC-regler, eller att landet där A har hemvist beskattar räntan med en väldigt hög skattesats.²⁵ CFC står för *corporate foreign company* och CFC regler innebär att delägare kan bli skyldiga att betala skatt för CFC bolagets inkomster.²⁶

2.2 2009 års reglering IL

Efter skatteverkets kartläggning av skatteplaneringsförfarande med räntesnurror infördes ränteavdragsbegränsningsregler för första gången i Sverige år 2009 i 24 kap 10a-10 e § IL. Reglerna inskränkte på den ovillkorliga rätten att dra av ränteutgifter enligt 16 kap. 1 § IL.

Den inledande paragrafen i 24 kap. 10 § a klargjorde för vad intressegemenskap är vilket är centralt då endast dessa företag berörs av reglerna. De företag som ansågs vara inom samma intressegemenskap med varandra var om:

1. ett företag, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på ett annat sätt har bestämmande inflytande i det andra företaget, eller
2. företagen står under gemensam ledning i huvudsak.²⁷

Första huvudregeln angavs i 24 kap. 10 b § IL. Huvudregeln beskrev hur två förutsättningar behövde vara uppfyllda för att paragrafen skulle vara tillämplig. Den första förutsättningen var att ränteavdrag inte fick göras för företag som ansågs vara inom samma intressegemenskap. Den andra förutsättningen var att skulden skulle avse ett förvärv av en delägarrätt inom intressegemenskapen.²⁸

Den andra huvudregeln redogjordes för i 24 kap. 10 c § IL. Paragrafen tog fokus på så kallade *back-to-back* lån som är ett sätt att kringgå reglerna med hjälp av externt lån. *Back-to-back* lån innebär att ett företag i intressegemenskapen lånar ut pengar till en extern part och får en fordran, den externa långivaren lånar därefter ut pengar till ett annat företag i

²⁵ Prop. 2008/09:65, s.35.

²⁶ Prop. 2017/18:296, s.24.

²⁷ 2009 års lydelse av 24 kap. 10 a § IL (SFS 2008:1343).

²⁸ 2009 års lydelse av 24 kap. 10 b § IL (SFS 2008:1343).

intressegemenskapen. Det som skiljer huvudreglerna åt är att den andra även träffar lån som inte finns i intressegemenskapen.²⁹

Den första kompletteringsregeln redogjordes för i 24 kap. 10 d § IL och var ansluten till den första huvudregeln som återfanns i 24 kap 10 b § IL. Regeln beskrev att ränteutgifter som avsågs i 10 b § skulle dras av om inkomsten som motsvarades av ränteutgiften skulle beskattas med minst 10 procent enligt lagstiftning i den staten där företaget inom intressegemenskapen som har rätt till inkomsten varit hemmahörande, förutsatt att företaget bara skulle haft den inkomsten.³⁰

Den andra kompletteringsregeln beskrev att ränteutgifter som avsåg i 10 b § också skulle dras av förutsatt att både skulden för ränteutgiften samt förvärvet av delägarätter var huvudsakligt affärsmässigt motiverat.³¹ Med "huvudsakligt" inom inkomstskattelagen avses 75 procent eller mer.³² Uttrycket tas med i regeln för att det tydligt skulle framgå att undantaget endast skulle tillämpas om de affärsmässiga motiven var klart överordnade. Scenariot benämns "ventilen" och skulle användas restriktivt samt endast i vissa undantagsfall.³³

2.3 2013 års reglering IL

De nyare och mer inskränkta reglerna om ränteavdragsbegränsningar infördes år 2013 i IL och återfanns tidigare i 24 kap. 10a - 10 f §§ IL. Rekvisiten för att ingå i samma intressegemenskap enligt 24 kap 10a § IL var i princip densamma som 2009 års regler bortsett från en central förändring. Jämfört med 2009 års regler kunde intressegemenskap även föreligga om ett företag hade väsentligt inflytande i det andra företaget.³⁴

Ett förtydligande av vad som kan anses vara väsentligt inflytande beskrivs i propositionen som att en ägarandel strax under 50 procent kan klassas som ett väsentligt inflytande.

Begreppet väsentligt inflytande har använts flera år inom skatterätten i 25 a kap. 2 § IL

²⁹ Prop. 2008/09:65, s.49

³⁰ 2009 års lydelse av 24 kap. 10 d § IL (SFS 2008:1343).

³¹ 2009 års lydelse av 24 kap. 10 e § IL (SFS 2008:1343).

³² Prop. 1999/2000:2, del 1, s. 502 f

³³ Prop. 2008/09:65, s.66

³⁴ Jämför 2013 års regler 24 kap. 10 a § IL (SFS 2012:757) med 2009 års lydelse av 24 kap. 10 a § IL (SFS 2008:1343).

gällande regler om näringsbetingade andelar.³⁵ I sammanhanget understryker regeringen att vid bedömningen om väsentligt inflytande föreligger måste andra faktorer beaktas än storleken på ägarandelen.³⁶

Det skedde även en central förändring i den första huvudregeln i 24 kap. 10 b § IL. 2009 års reglering gällde endast förvärv av delägarrätter. 2013 års regler kom att gälla alla skulder till ett företag i samma intressegemenskap.³⁷

Den andra huvudregeln i 24 kap. 10 c § IL fortsatte att träffa de så kallade *back-to-back* lånen. Det skedde en förändring i sista meningen som möjliggör att ränteavdrag nekas för företag som kommer ingå i intressegemenskapen efter förvärvet.³⁸

Undantagsreglerna förändrades och återfanns i 24 kap. 10 d - f §§ IL. Tioprocentsregeln ändrades inte till skillnad från ventilen som ändrade begreppet skuld till skuldförhållande. Det tillkom även ett införande för den så kallade omvända ventilen som innebär att ränteavdrag nekas om det huvudsakliga skälet till skuldförhållandet är att uppnå en väsentlig skatteförmån. Den omvända ventilen blev en undantagsregel från undantaget eftersom trots tioprocentsregeln var uppfylld kunde ränteavdrag nekas om intressegemenskapen uppnådde en väsentlig skatteförmån till följd av skuldförhållandet.³⁹

³⁵ Prop. 2012/13:1, s. 239

³⁶ Prop. 2012/13:1, s. 239 andra stycket

³⁷ Jämför 2013 års regler 24 kap. 10 b § IL (SFS 2012:757) med 2009 års lydelse av 24 kap. 10 b § IL (SFS 2008:1343).

³⁸ Jämför 2013 års regler 24 kap. 10 c § IL (SFS 2012:757) med 2009 års lydelse av 24 kap. 10 c § IL (SFS 2008:1343).

³⁹ Jämför 2013 års regler 24 kap. 10 d-f §§ IL (SFS 2012:757) med 2009 års lydelse av 24 kap. 10 d-e §§ IL (SFS 2008:1343).

3. Internationella åtagande

3.1 Skatteflyktsdirektivet (ATAD)

Sverige ska genom internationella åtaganden implementera direktiv från EU i nationell lagstiftning. EU:s direktiv är så kallat hard law, det vill säga juridiskt bindande för medlemsstaterna.⁴⁰ RÅDETS DIREKTIV (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknads funktion, som även benämns skatteflyktsdirektivet och ligger till grund för regeringens förslag om ändrade ränteavdragsregler. Målet med direktivet är att skapa en mer rättvis beskattning genom att säkerställa att skatt betalas där värde eller mervärde skapas.⁴¹ Skatteflyktsdirektivet bygger på BEPS projektet och har implementeras av medlemsstaterna senast den 31 december 2018.⁴² Vissa medlemsländer har däremot fått dispens till 2024 att implementera skatteflyktdirektivet, under förutsättningen att de har nationella regler som är lika effektiva.⁴³

3.1.1 Huvudregel

Direktivet inleds med 17 punkter som redogör för syftet med direktivet. I punkt tre klargörs att endast ett gemensamt ramverk kan förhindra fragmentering av marknaden och få slut på de nuvarande bristande överenskommelser och snedvridning av marknaden. Det framgår att det är en nödvändighet att fastställa regler för att stärka den genomsnittliga skyddsnivån mot aggressiv skatteplanering på den inre marknaden. Eftersom reglerna ska passa in i 28 medlemsstater och deras bolagsskattesystem bör de begränsas till allmänna bestämmelser medan genomförandet bör överlåtas till medlemsstaterna som är bättre lämpade att utforma de specifika delarna i dessa regler på ett sätt som är bäst lämpat att passa in i deras bolagsskattesystem.⁴⁴

⁴⁰ Riksdagen.se

⁴¹ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 punkt 1.

⁴² Ibid, art. 11.1.

⁴³ Tell, M. 2017, Interest Limitation Rules in the Post-BEPS Era, s. 755.

⁴⁴ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 punk 3

I den sjätte punkten tas två alternativ upp för ränteavdragsregler. Det första alternativet går ut på att fastställa ett procenttal för ränteavdrag som hänför sig till den skattskyldiges beskattningsbara överskott före räntor, skatt och avskrivningar.⁴⁵ Det andra alternativet går också ut på att sätta miniminormer men i detta fall som hänför sig till rörelseresultat före räntor och skatt(EBIT).⁴⁶ Det är viktigt att poängtera att avdragsbegränsningen endast gäller negativa räntenetto, det vill säga ränteinkomster minus ränteutgifter.

Räntebegränsningsregeln som beskrivs i artikel fyra i direktivet föreslås begränsa överstigande lånekostnader som överstiger 30 procent av EBITDA under en beskattningsperiod.⁴⁷

3.1.2 Förenklingsregel

Det föreslås i punkt åtta att det är lämpligt att föreskriva en *safe harbour* regel som innebär att räntenetto alltid är avdragsgillt upp till ett visst fastställt belopp. Detta föreskrivs för att minska den administrativa bördan samt bördan som medföljer vid efterlevandet av lagstiftningen som reglerna medför.⁴⁸ Enligt förenklingsregeln i direktivet föreslås att avdrag medges för överstigande lånekostnader upp till 3 000 000 EURO, detta gäller hela företagsgruppen.⁴⁹

3.1.3 Kvarstående negativa räntenetto

Medlemsstater får anta bestämmelser som innebär att den skattskyldiga antingen

- a) utan någon tidsbegränsning får rulla fram överstigande lånekostnader som inte medges avdrag under innevarande beskattningsperiod,

⁴⁵ EBITDA

⁴⁶ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 punkt 6.

⁴⁷ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4 punkt 1.

⁴⁸ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4 punkt 8.

⁴⁹ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4 punkt 3.

- b) utan någon tidsbegränsning får rulla fram, och får rulla bak under högst tre år överstigande lånekostnader som inte medges avdrag under den innevarande beskattningsperiod, eller
- c) utan någon tidsbegränsning får rulla fram överstigande lånekostnader, och får rulla bak under högst fem år oanvänd räntekapacitet som inte medges avdrag under innevarande beskattningsperiod.⁵⁰

Vid tillämpning av artikel 4 består alla subjekt som är fullt integrerade i den koncernredovisning som upprättas i enlighet med internationella standard eller nationell finansiell redovisningssystem för en koncern med affärsredovisningsändamål. Den skattskyldige får ges rätten att använda sig av koncernredovisning som utarbetas enligt andra redovisningsstandarder.⁵¹

3.1.4 Utjämningsregel

Under vissa omständigheter tillåts överstigande lånekostnader och EBITDA beräknas på gruppnivå. Förutsättningarna är att överstigande lånekostnader ska vara avdragsgilla under perioden då de uppkommer med 30 procent av EBITDA.⁵²

Vid tillämpning av denna artikel får medlemsstater även klassa följande som skattskyldig:

- a) Ett subjekt som måste eller får tillämpa reglerna på företagsgruppens vägnar, definierad enligt medlemsstatens skatterätt.
- b) Ett subjekt i företagsgruppen, definierad enligt nationell skatterätt som inte konsoliderar sina medlemmars resultat för ändamål skatt.⁵³

Om ovan nämnda omständigheter föreligger, får överstigande lånekostnader och EBITDA beräknas på gruppnivå och därmed omfatta alla gruppmedlemmars resultat.⁵⁴

⁵⁰ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4 punkt 6.

⁵¹ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4. punkt 1-8.

⁵² Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 4. punkt 1.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid.

3.1.5 Riktade regler

Enligt direktivet får medlemsstater frivilligt välja att införa riktade regler i syfte att förebygga risker för erodering av skattebasen samt vinstförflyttning. Medlemsstater som vid den 8 augusti 2016 redan har nationellt riktade regler i syfte att förebygga risker för skatteundandragande som är lika effektiva som den räntebegränsningen som fastställs i direktivet får tillämpa dessa fram till utgången av det första beskattningsåret efter dagen för offentliggörandet.⁵⁵

3.2 OECD och BEPS projektet

OECD är en organisation som arbetar för att stimulera de ekonomiska och sociala villkoren för människor genom att bilda möjligheter för olika länder att samarbeta. Organisationen behandlar arbetsområden som internationella skattefrågor som Sverige deltar aktivt i. BEPS-projektet startades för att motverka att länders skattebaser urholkades och vinster förflyttas mellan länder genom aggressiv skatteplanering.⁵⁶

BEPS-projektet har utifrån tre perspektiv, samstämmighet, substans och transparens formulerat 15 åtgärds punkter som kan hjälpa länder att motverka internationell skatteplanering. Åtgärds punkt fyra i BEPS-projektet behandlar motverkandet av aggressiv skatteplanering genom räntor och redogörs för nedan.⁵⁷ Till skillnad från EU:s direktiv är OECD:s rapport så kallat soft law, det vill säga icke juridisk bindande för länder att följa.⁵⁸

3.2.1 Huvudregel

Huvudregeln i åtgärds punkt fyra syftar till att minska möjligheterna till skatteplanering via räntor. Detta föreslås att göras genom att koppla möjligheten till ränteavdrag med företagets rörelseresultat. Det resulterar i att om ingen vinst genereras hos företaget finns ingen

⁵⁵ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 art. 11. punkt 6.

⁵⁶ OECD.org.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

möjlighet för att dra av räntor. Enligt OECD kommer incitamentet att skatteplanera via räntor bli obefintliga om företag inte får dra av räntor om de inte genererar vinster.⁵⁹

I kapitel tre i rapporten diskuteras från vilken beräkning avdragsunderlaget ska grunda sig på. Det diskuteras två alternativ, antingen om avdragsutrymmer ska grundas på företagets räntekostnader, eller om underlaget ska baseras på företagets skuldsättningsgrad. Enligt OECD motarbetar inte beräkning av underlag som baseras på företagets skulder skatteplanering via räntor. Företag kommer istället kunna ta ut höga räntor på det tillåtna skuldbeloppet och på så sätt fortsätta att aggressivt skatteplanera med räntor. OECD:s bedömning är därför att beräkning där avdragsutrymmet baseras på vinsten ska användas istället.⁶⁰

OECD presenterar två olika mått som kan användas vid beräkning av avdragsutrymmet som baseras på företagets resultat. Det första måttet är en EBITDA modell där avdragsutrymmet baserar sig på företagets resultat före räntor, skatt, nedskrivningar, avskrivningar, goodwillavskrivningar samt amorteringar. EBIT modellen är det andra alternativet som presenteras och där baserar sig avdragsutrymmet på resultatet före räntor och skatt. Enligt OECD är EBITDA modellen mer förekommande internationellt men båda alternativen är möjliga att använda sig av.⁶¹

EBITDA är ett vägledande mått som beskriver ett företags förmåga att betala ränta. Det är också ett mått på vinst som ofta används av långgivare för att bestämma hur mycket räntekostnader ett företag rimligen har råd med. Däremot leder användandet av en EBITDA modell till fördelar för företag som verkar inom sektorer med mycket anläggningstillgångar. Detta beror på att EBITDA inte inkluderar avskrivningar av aktiverade utgifter såsom investeringar i anläggningar och maskiner, medan det beaktar *revenue costs* som utgör huvuddelen av kostnaderna för företag inom andra sektorer.⁶²

⁵⁹ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 13, s. 25.

⁶⁰ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 41.

⁶¹ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 48.

⁶² Ibid.

OECD har blivit försedd av BIAC och PWC med finansiell data som visar hur många företag som kan dra av alla sina externa räntekostnader vid olika procentnivåer av EBITDA.⁶³

Företagsgrupper med negativt EBITDA inkluderades inte i undersökningen. Undersökningen gjordes mellan åren 2009 och 2013.⁶⁴ Resultatet av undersökningen redogörs för i tabellen nedan:

<i>Fixed ratio of in %</i>	<i>% of groups would in principle be able to deduct all of their net third party interest expense</i>
10%	62%
20%	78%
30%	87%
40%	91%
50%	93%

Tabell från BEPS action 4, 2016 update s. 53⁶⁵.

Basen av denna analysen, samt målet att skapa en balans mellan att låta företagsgrupper dra av räntekostnader på lån från tredje part och begränsa risken för företagsgrupper att dra av mer än detta, rekommenderas länder att tillämpa ett fast avdragsutrymme som baseras på räntenettet i förhållande till EBITDA som sätts mellan 10% - 30%.⁶⁶ Det är upp till varje enskilt land och bestämma var mellan 10% - 30% avdragsutrymmet bör ligga. Det är däremot uttryckligen förbjudet att tillåta högre avdragsrätt än 30% för att attrahera kapital genom att ha mildare ränteavdragsbegränsningsregler. Vilken procentsats som är mest lämpad varierar länder emellan. Det beror på ett antal faktorer och omständigheter som till exempel

⁶³ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 53.

⁶⁴ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 53.

⁶⁵ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 53.

⁶⁶ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s.53.

räntesatsen i landet i jämförelse med andra länder, om *carry back* eller *carry forward* regler införs eller om landet inför en gruppregel.⁶⁷

3.2.2 Förenklingsregel

En annan frivillig regel som rapporten rekommenderar är en minimi tröskel regel. Den innebär att bolag med lågt negativt räntenetto blir undantag för de nya reglerna. Någon specifik nivå för var tröskeln på negativt räntenetto ska ligga ges inte i rapporten och lämnas därför till de enskilda länderna att själva avgöra var den bör ligga. Nivån rekommenderas att fastställas med hänsyn till faktorer som är relevanta för landet, till exempel ekonomin, ränteläge, skatt samt rättsliga överväganden.⁶⁸

3.2.3 Kvarstående negativt räntenetto

Enskilda länder kan frivilligt välja att införa en *carry forward* regel av ej avdragsgill ränta och ej utnyttjad räntekapacitet. Det ställs inte krav på länder att införa en *carry forward* regel, däremot poängteras att en *carry forward* regel kan motverka problem för företag vars resultat har hög volatilitet som beror på faktorer utanför bolagets egna kontroll.⁶⁹

3.2.4 Utjämningsregel

Länder kan frivilligt välja att införa en begränsningsregel på koncernnivå. Vissa koncerner har höga externa skulder av andra skäl än skattemässiga. För att dessa koncerner inte ska få avdragsförbud för räntor på sina externa lån rekommenderar OECD en kompletteringsregel som tillåter ränteavdrag utöver EBITDA regeln ovan.⁷⁰ Kompletteringsregeln gör det möjligt

⁶⁷ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s.54.

⁶⁸ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 35 & 50.

⁶⁹ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 72.

⁷⁰ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 61.

för ett bolag att få skatteavdrag i proportion till koncernens totala externa nettoränta utöver EBITDA. Begränsningen för ett enskilt bolag beräknas på koncernens externa negativa räntenetto utöver EBITDA multiplicerat med bolagets egna EBITDA. Ett land kan också välja att öka den externa räntan med ytterligare 10 % i beräkningen för att undvika dubbelbeskattning.⁷¹

3.2.5 Riktade regler

I rapporten rekommenderas länder att frivilligt införa riktade regler utöver de som tidigare nämnts för att motverka aggressiv skatteplanering för att minska effekterna av tillämpningen av EBITDA begränsningen. Länder bör även införa regler för att hantera andra skatteplaneringsrisker såsom *back-to-back* förfaranden och konstlade lån.⁷²

⁷¹ Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 66.

⁷² Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update, s. 75-77.

4. Nya ränteavdragsbegränsningar

4.1 2019 års regler

Införandet av en generell ränteavdragsbegränsningsregel är som tidigare nämnt föranlett av rådets direktiv (EU) 2016/1164 den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som inverkar på den inre marknadens funktion samt av OECD:s arbete mot skattebaserodering och vinstförflyttning (BEPS, Base Erosion and Profit Shifting) avseende ränteavdragsbegränsning, action 4.⁷³ De riktade reglerna bygger på 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler, däremot har tillämpningsområdet blivit snävare.⁷⁴

4.1.1 Huvudregeln

Den generella ränteavdragsbegränsningsregeln är utformad som en avdragsbegränsning baserat på negativa räntenetto. Avdragsunderlaget baseras på EBITDA, ett resultatmått som visar resultat före ränta, skatt, avskrivningar samt amortering.⁷⁵

Enligt EBITDA-regeln ska ett företag dra av ett negativt räntenetto med ett belopp som högst motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget.⁷⁶ Detta avser ränteutgifter för vilka avdragsrätten inte har begränsats enligt några andra ränteavdragsbegränsningsregler. Negativt räntenetto syftar på skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av under ett beskattningsår och ränteinkomster som ska tas upp motsvarande år, om utgifterna överstiger inkomsterna.⁷⁷

⁷³ Prop. 2017/18:245, s. 1.

⁷⁴ Prop. 2017/18:245, s. 155.

⁷⁵ Prop. 2017/18:245, s. 88.

⁷⁶ 24 kap. 24§ IL.

⁷⁷ Prop. 2017/18:245, s. 95.

4.1.2 Förenklingsregeln

En förenklingsregel infördes som innebär att ett företag får dra av negativt räntenetto upp till fem miljoner kronor. Förenklingsregeln är ett alternativ till EBITDA-regeln. Det vill säga att företag får dra av negativt räntenetto upp till fem miljoner kronor istället för att dra av 30 procent av EBITDA. För företag som är inom samma intressegemenskap får de sammanlagda ränteavdragen för negativa räntenetto inte överstiga fem miljoner om något av företagen använder förenklingsregeln.⁷⁸

4.1.3 Kvarstående negativa räntenetto

För företag som inte har kunnat dra av tidigare års negativa räntenetto i helhet, ges möjligheten att dra av återstående del av negativt räntenetto senare år. Det kvarstående negativa räntenetto som ett företag har, får dras av med ett belopp som högst motsvarar avdragsutrymmet. En reduktion ska göras med årets avdrag för negativa räntenetto. Vid tillämpning av förenklingsregeln medges inte avdrag för kvarstående negativt räntenetto. Avdrag för kvarstående negativa räntenetto ska göras inom sex år efter det beskattningsår det uppkom. Tidigare uppkomna kvarstående negativa räntenetto ska dras av före senare uppkomna sådana. Kvarstående negativa räntenetton får inte användas vid ägarförändring som innebär att ett företag får bestämmande inflytande över ett annat företag.⁷⁹

4.1.4 Utjämningsregel

Om ett företag har positivt räntenetto ett beskattningsår, det vill säga ränteinkomsterna överstiger ränteutgifterna, får det företaget dra av ett negativt räntenetto som uppkommit hos ett annat företag inom samma intressegemenskap. Avdraget får göras med högst ett belopp som motsvarar det positiva räntenettet hos bolaget som gör avdraget. Företag får inte dra av

⁷⁸ 24 kap. 24§ IL.

⁷⁹ 24 kap. 26-27§ IL.

negativt räntenetto till den del det dragits av på något annat sätt. Avdrag får inte heller göras för ett annat företags kvarstående negativa räntenetto. Avdraget minskar det negativa räntenettet med samma belopp hos det andra företaget. För att få utnyttja andra företags negativa räntenetto ställd följande krav:

- Båda företagen kan med avdragsrätt lämna koncernbidrag till varandra och de
- redovisar bidraget öppet i inkomstdeklarationen för beskattningsåret.⁸⁰

4.1.5 Riktade regler

Det har även införts riktade ränteavdragsregler som komplement till den generella ränteavdragsbegränsningsregeln. Det anses vara nödvändigt med särskilda avdragsbegränsningar för ränta på vissa skulder till företag inom samma intressegemenskap i syfte att skydda den svenska bolagsskattebasen. Utgångspunkten för de riktade reglerna är 2013 års reglering men de har gjorts snävare.⁸¹

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna medger endast avdrag för ränteutgifter om det företag inom intressegemenskapen faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften har hemvist inom EES eller en stat vilken Sverige har skatteavtal med.⁸²

I övrigt medges avdrag om företaget som har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften beskattas med minst tio procent enligt lagstiftningen i det landet där företaget hör hemma, givet att företaget endast skulle haft den inkomsten.⁸³

Ränteutgifter som uppstått av ett skuldförhållande som uteslutande eller så gott som uteslutande uppkommit i syfte att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån får inte dras av.⁸⁴

⁸⁰ 24 kap. 28-29 § IL.

⁸¹ Prop. 2017/18:245, s. 171.

⁸² 24 kap. 18§ IL.

⁸³ Ibid.

⁸⁴ Ibid.

Skulder till ett företag i samma intressegemenskap som avser förvärv av en delägarrätt av ett annat företag i samma intressegemenskap, medges endast avdrag om förvärvet anses vara väsentligt affärsmässigt motiverat. I en situation där en skuld ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte är i samma intressegemenskap och skulden avser förvärv av delägarrätter, då ska den förstnämnda skulden anses gälla förvärvet.⁸⁵

Bestämmelser som behandlar vissa externa skuldförhållande, de så kallade *back-to-back* lånen utvidgas till att gälla alla interna lån. Lånen omfattas av förslagen ovan med undantaget för regleringen som berör tillfälliga skulder.⁸⁶

Inkomstskatten för juridiska personer kommer att sänkas från 22 procent till 20,6 procent. Skattesänkningen kommer ske i etapper, så under de två första åren kommer inkomstskatten vara 21,4 procent innan den slutligen sänks till 20,6 procent⁸⁷

4.2 Syftet med 2019 års regler

Syftet med en generell ränteavdragsbegränsning i bolagssektorn kombinerat med en sänkt bolagsskatt är att öka neutraliteten mellan finansiering av eget och lånat kapital. Vidare är syftet att motverka internationell skatteplanering med till exempel ränteavdrag. Reglerna syftar också till att ge incitament för multinationella företag att redovisa vinster i Sverige. Utifrån den bakgrunden bör den generella ränteavdragsbegränsningsregeln ta sikte på alla typer av ränteutgifter, det vill säga ränta på både interna och externa skulder.⁸⁸

De nya reglerna ska vara förenliga med ränteavdragsbegränsningsregeln i direktivet mot skatteundandragande samt OECD:s final report action 4. Regeringen hoppas även möjliggöra en breddning av den svenska bolagsskattebasen.⁸⁹

⁸⁵ 24 kap. 19§ IL.

⁸⁶ 24 kap. 20§ IL..

⁸⁷ Prop. 2017/18:245, s. 1 & 151.

⁸⁸ Prop. 2017/18:245, s. 84.

⁸⁹ Prop. 2017/18:245, s. 1 & 83.

4.3 Remissinstansernas yttranden

4.3.1 Huvudregeln

Propositionen har bemöts med både beröm och kritik från de olika remissinstanserna. Sveriges riksbank och finansinspektionen har valt att inte uttryckligen ta ställning till valet av en EBITDA metod framför EBIT. De har inga invändningar och Riksbanken stödjer förslaget som ökar neutraliteten mellan lånat och eget kapital samt försvårar vinstförflyttningar och skattebaserosion. Enligt Finansinspektionen ökar förslaget den finansiella stabiliteten och de pekar på att incitamenten att finansiera med lån minskar, särskilt i de kapitalintensiva branscherna. Kammarrätten i Göteborg tar heller inte ställning till valet av EBITDA modellen. Kammarrätten menar ändå att det finns starka skäl att välja en EBIT modell av anledningen att det skulle vara lättare att tillämpa ur ett inhemskt perspektiv, samtidigt menar de att en EBITDA modell har fler likheter med motsvarande regler i vissa andra länder.⁹⁰

Det finns flera remissinstanser som menar att regeln borde utformas som en EBIT - regel, däribland Ekonomistyrningsverket, Riksgäldskontoret, Skatteverket, Nationalekonomiska institutionen vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet och Förvaltningsrätten i Stockholm. De framför som skäl att en EBIT-regel är mer neutral mellan olika investeringar. Det framförts även som skäl att utifrån det övergripande syftet med reglerna att öka neutraliteten mellan finansiering av lånat och eget kapital skulle valet av en EBITDA -regeln vara sämre. De menar att en EBITDA-regel innebär att incitamenten för en lägre skuldfinansiering minskar för de branscher med stora andelar anläggningstillgångar såsom fastighets och verkstadsbranschen. Regeln anses även minska beskattningsneutraliteten mellan olika typer av företag, eftersom andelen materiella tillgångar skiljer sig väldigt branscher emellan.⁹¹

Näringslivets skattedelegation, Föreningen Svenskt Näringsliv, Svensk Industriförening, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring och Fastighetsägarna Sverige framhåller stor

⁹⁰ Prop. 2017/18:245, s. 88.

⁹¹ Prop. 2017/18:245, s. 88-89.

vikt att regeln ska utformas som en EBITDA-regel. De framför som skäl att EBITDA-regel är den mest förekommande regeln internationellt. Det framförs även att det anges en tydlig preferens för en EBITDA-regel i OECD:s BEPS rapport åtgärd 4. Remissinstanser som förespråkar en EBITDA regler menar också att det är ett bättre val med hänsyn till svensk internationell konkurrenskraft och grundläggande stabilitet.⁹²

4.3.2 Förenklingsregel

I syfte att minska den administrativa bördan för företag har det införts en förenklingsregel som innebär att negativt räntenetto upp till fem miljoner kronor är får dras av istället för 30% av EBITDA. I den ursprungliga promemorian föreslogs att förenklingsregeln endast skulle uppgå till 100 000 SEK.

Konjunkturinstitutet berömmar förenklingsregeln och lyfter fram dess utformning som gäller hela intressegemenskapen. De menar att utformningen tar bort incitament att dela upp företag för att kunna göra större ränteavdrag. Ett stort antal remissinstanser har kritiserat den ursprungliga föreslagna beloppsgränsen om 100 000 SEK, däribland Näringslivets skattedelegation, Svensk Industriförening, Finansbolagens förening med flera. De menar att beloppsgränsen bör vara i linje med direktivet mot skatteundandragande på 3 miljoner euro.⁹³

Sveriges Byggindustrier framför att förenklingsregeln satt till 100 000 SEK sannolikt inte kommer resultera i förenklingar. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet är inne på samma spår och menar att syftet att minska den administrativa bördan troligtvis inte kommer att uppnås med en för låg beloppsgräns. Finansbolagens förening tar upp risken att en vid krets av små och medelstora företag riskeras att träffas av reglerna i onödan, vilket hade kunnat undvikas om beloppsgränsen var i linje med direktivet för skatteundandragande.

⁹⁴

Flera andra remissinstanser ställer sig kritisk till valet av beloppsgränsen i förenklingsregeln. Stena Fastigheter AB framför att Storbritannien har valt en beloppsgräns om 2 miljoner pund

⁹² Prop. 2017/18:245, s. 89.

⁹³ Prop. 2017/18:245, s. 122-123.

⁹⁴ Prop. 2017/18:245, s. 123.

med motiveringen att minimera den administrativa bördan för mindre företagsgrupper, samtidigt som den träffar grupper där risken för vinstförflyttning och skattebaserosion är som störst. Enligt bedömningar faller 95 procent av alla koncerner utanför det brittiska regelverket. Stena Fastigheter AB menar att motsvarande synsätt bör gälla i Sverige. Fastighets AB Balder framför liknande kritik. AB Sofielunds Fastigheter menar att icke önskade effekter för mindre och medelstora företag skulle kunna undvikas om beloppsgränsen sätts i enlighet med direktivet mot skatteundandragande på 3 miljoner euro.⁹⁵

4.3.3 Kvarstående negativa räntenetto

Majoriteten av remissinstanserna som yttrar sig om förslaget att få göra avdrag för kvarstående negativa räntenetto avstyrker förslaget om tidsbegränsningen på sex år, de menar att en tidsobegränsad rullning istället bör införas för kvarstående negativa räntenetto. Det framförs av bland annat Näringslivets skattedelegation, Svenska Bankföreningen, Föreningen Svenskt Näringsliv, Svensk industriförening med flera.⁹⁶ Södertälje kommun och Telge AB menar att stora kvarstående negativa räntenetto uppkommer till följd av underskott som minskar avdragsunderlaget. Att tidsbegränsa nyttjandet av kvarstående negativa räntenetto i en sådan situation ger samma effekt som att helt begränsa möjligheten till att utnyttja underskott från tidigare år.⁹⁷ Det är flera remissinstanser som gör jämförelser med motsvarande regler för utnyttjandet av tidigare års underskott.⁹⁸ Stena AB anför att koncerner gör investeringar med livslängder på över 20 år, och därmed har ränteutgifter under längre tid än sex år.⁹⁹

Stena Metall AB, Företagarna och Småföretagarnas Riksförbund ställer sig kritiskt till att ägarförändringar ska leda till att kvarstående negativa räntenetto inte får utnyttjas. Flera remissinstanser ställer sig även kritiskt till att koncerninterna ägarförändringar leder till att kvarstående negativa räntenetto inte får användas i ett förvärvat företag.¹⁰⁰

⁹⁵ Prop. 2017/18:245, s. 123.

⁹⁶ Prop. 2017/18:245, s. 129-130.

⁹⁷ Prop. 2017/18:245, s. 130.

⁹⁸ Prop. 2017/18:245, s. 131.

⁹⁹ Prop. 2017/18:245, s. 130.

¹⁰⁰ Prop. 2017/18:245, s. 131.

4.3.4 Utjämningsregel

Willhem AB och Platzer Fastigheter AB menar att det är positivt att utjämning mellan företag med positiva och negativa räntenetto som har koncernbidragsrätt med varandra tillåts.

Däremot kritiserar ett flertal remissinstanser, däribland FAR, Swedish Private Equity & Venture Capital Association, Sveriges advokatsamfund med flera att koncernutjämnning ska ske först genom koncernbidrag, sedan genom kvittning av positiva och negativa räntenetto mellan koncernföretag. De menar att det redan idag är komplicerat med resultatutjämnning via koncernbidrag och att de nya reglerna kommer komplicera detta ytterligare.¹⁰¹

Sveriges advokatsamfund ifrågasätter om principen att neutralitet ska råda i skattesystemet uppnås om företag väljer av kommersiella skäl att dela upp verksamheten till att drivas i flera olika helägda juridiska personer. De anför också att en gruppregel skulle kunna underlätta tillämpningen väsentligt. Telge AB och Södertälje kommun förespråkar också en gruppregel med motiveringen att uppnå samma skattebelastning oavsett om verksamheten drivs i ett eller flera bolag.¹⁰²

4.3.5 Riktade regler

Ett stort antal av remissinstanser, däribland Svenska Bankföreningen, Föreningen Svenskt Näringsliv, Näringslivets skattedelegation med flera menar att de riktade reglerna bör avskaffas till följd av att en generell ränteavdragsbegränsning införs. Flera remissinstanser ifrågasätter behovet av riktade regler efter att en generell har införts. Många anser att oförutsägbarheten och osäkerheten kring tillämpningen kvarstår trots de insnävningarna som har gjorts.¹⁰³

¹⁰¹ Prop. 2017/18:245, s. 137.

¹⁰² Prop. 2017/18:245, s. 138.

¹⁰³ Prop. 2017/18:245, s. 171.

Ett fåtal av de som har yttrat sig, däribland skatteverket anser att de riktade reglerna bör behållas. De avstyrker delvis insnävningen av de riktade reglerna och lyfter fram vikten av effektivt riktade regler.¹⁰⁴

4.3.6 Ytterligare kommentarer

Vellinge kommun ställer sig positivt till att aggressiv skatteplanering motverkas. Consilium AB menar att förslaget kommer resultera i skada för legitim företagsverksamhet som inte ägnar sig åt skatteplanering med ränteavdrag.¹⁰⁵

Stena AB framför att man inte kan räkna med att en familjeägd koncern ska skjuta till eget kapital för investeringar samt utveckling av verksamheten. De menar att det inte är hållbart att räkna med ett högre eget kapital än branschpraxis. Då skulle den enda möjligheten vara genom nyemission vilket skulle resultera i ändrade ägarförhållande.¹⁰⁶ Företagarna menar att man inte kan dra slutsatsen att mindre bolag har ett mindre behov av att låna kapital än stora företag. De menar att det är tvärtom, att mindre och växande företag är mer beroende av lånat kapital som finansieringskälla än de stora företagen. Företagarna anför vidare att det är särskilt viktigt för företag där ägarna vill bibehålla samma typ av kontroll att kunna ta in kapital via lån i tillväxtfasen.¹⁰⁷

TF fastigheter AB menar att förslaget kan innebära fördelar för multinationella koncerner som kommer kunna låna kapital utomlands med möjligheten att dra av ränta, sedan föra in kapitalet till Sverige i form av eget kapital och därefter betala en låg bolagsskatt i Sverige.¹⁰⁸

¹⁰⁴ Prop. 2017/18:245, s. 172.

¹⁰⁵ Prop. 2017/18:245, s. 79.

¹⁰⁶ Prop. 2017/18:245, s. 77-78.

¹⁰⁷ Prop. 2017/18:245, s. 90-91.

¹⁰⁸ Prop. 2017/18:245, s. 78.

5. Analys

Ett av de primära syftena med de nya reglerna är att öka neutraliteten mellan eget och lånat kapital. Flera remissinstanser menar att en EBIT-regel hade ökat neutraliteten mer än EBITDA-regel, däribland Ekonomistyrningsverket, Riksgäldskontoret och Skatteverket med flera. Jag delar deras uppfattning om att en EBIT regel hade varit mer passande ur ett neutralitetsperspektiv eftersom beräkningsunderlaget normalt sett är större vid EBITDA då det fastställs före ned- och avskrivningar. Däremot finns andra faktorer att beakta såsom tas upp i remissinstanser att EBITDA är mer förekommande internationellt samt att det är ett bättre val med hänsyn till svensk internationell konkurrenskraft och grundläggande stabilitet.

Ett av de andra syftena med de nya reglerna var att motverka internationell skatteplanering med räntor. Jag delar Riksbankens uppfattning om att de nya reglerna kommer att försvåra vinstförflyttningar och skattebaserosion eftersom avdragsutrymmet hänförs till EBITDA vilket innebär att utan vinst, får företag inte dra av ränta, med undantag för förenklingsregeln. Däremot kommer det fortfarande finnas utrymme i de nya reglerna att flytta vinster enligt förenklingsregeln och för vinstdrivande företag, även om det inte kommer kunna göras i samma utsträckning som tidigare. Dessutom har vissa länder fått dispens att införa skatteflyktsdirektivet till 2024, vilket innebär att reglerna inte kommer harmonisera inom EU fram tills dess. Även efter 2024 ingår länder inom EES som inte är med i EU och därmed inte har krav att införa direktivet.

Reglerna syftar också till att ge incitament för multinationella företag att redovisa vinster i Sverige. Bolagsskattesatsen i ett land är självklart en avgörande faktor för var företag vill redovisa sina vinster. Det är av den anledning företag för ut vinster från Sverige via räntor från första början, för att vinsten ska beskattas lågt eller inte alls i ett annat land. Bolagsskattesatsen sänktes i två etapper från 22 till 20,6 procent. Bolagsskatten i skatteparadis kommer fortfarande vara betydligt lägre och troligtvis svår att konkurrera med för Sverige.

Reglerna innehåller en förenklingsregel i syfte att minska den administrativa bördan. Många remissinstanser däribland konjunkturinstitutet lyfter fram förenklingsregelns utformning om att endast få dra av fem miljoner inom intressegemenskapen. Jag delar denna uppfattning av anledningen att det hade varit för enkelt att kringgå regeln annars genom att dela upp verksamheten i väldigt många olika företag. Likt många remissinstanser är jag kritisk till beloppet, även om det ändrades från den ursprungliga prememorian från 100 000 SEK till fem miljoner SEK. AB Sofielunds Fastigheter menar att en beloppsgräns i linje med direktivet hade resulterat i mindre oönskade effekter för små och medelstora företag. Jag anser att flera mindre och medelstora bolag kommer att få större administrativ börda som hade kunnat undvikas med en beloppsgräns i linje med direktivet. Som tidigare nämnt är mindre företag i tillväxtfasen ofta starkt beroende av kapital, och man kan inte kräva att ägarna ska minska kontrollen genom nyemission för att de ska fortsätta att växa. I dagens läge har vi dessutom väldigt låga räntor internationellt. Om ränteläget skulle förändras kommer även företags ränteutgifter att göra det. Ur ett neutralitetsperspektiv mellan finansiering av lånat och eget kapital är en lägre beloppsgräns mer passande, eftersom eget kapital inte får dras av överhuvudtaget. Däremot har lagstiftarna visat avsteg från detta syftet på andra ställen i de nya reglerna. Lagstiftarna eftersträvar neutralitet i skattesystemet, men måste beakta andra faktorer.

Regeln om en tidsbegränsning på sex år för kvarstående negativa räntenetto har bemöts med mycket kritik, många remissinstanser hade sett en tidsobegränsad rullning istället. Södertälje kommun och Telge AB anför att stora kvarstående negativa räntenetto kommer uppstå till följd av underskott som minskar avdragsunderlaget. Jag delar denna uppfattning eftersom avdragsunderlaget är kopplat till resultatet, och resultatet för vissa företag kan vara väldigt volatila beroende på konjunktur, råvarupriser med mera. Enligt min mening är det nödvändigt med en tidsbegränsning för kvarstående negativa räntenetto, däremot hade jag förespråkat en tidsbegränsning på 10 till 12 år. Som framförts tidigare gör företag stora investeringar under väldigt många år, betydligt längre än sex år, jag anser därför att en tidsbegränsning om sex år är orimlig. Flera remissinstanser drar paralleller med att få utnyttja tidigare års underskott, jag anser att detta är en rättvis jämförelse. Jag anser det är orimligt att ha tidsbegränsning på rullande underskott samtidigt som företag får dra av kvarstående negativa räntenetto i all framtid. Stena Metall AB och Företagarna med flera ställer sig kritiskt till att

ägarförändringar ska leda till att kvarstående negativa räntenetto inte får utnyttjas. Enligt min mening är denna regleringen nödvändig för att handel med bolag med stora kvarstående negativa räntenetto inte ska uppstå.

Eftersom det finns regler som begränsar avdragsrätt mellan olika företagsgrupper, anser jag att det är nödvändigt med en motsvarande utjämningsregel. Willhem AB och Platzer Fastigheter AB ser positivt att utjämning mellan företag med positiva och negativa räntenetto tillåts under förutsättning att koncernbidragsrätt föreligger. Andra ställer sig kritiska till denna regels utformning och menar den är för komplex. Flera av kritikerna hade hellre sett en gruppregel som hade underlättat tillämpningen betydande, jag delar uppfattningen om att en gruppregel hade varit enklare att tillämpa. Förenklingsregeln är uppbyggd på avdrag om fem miljoner i samma intressegemenskap, samtidigt får utjämning mellan företag med positiva och negativa räntenetto endast ske om koncernbidragsrätt föreligger, jag ställer mig kritiskt till de olika reglernas utformning. Jag ställer mig bakom Sveriges advokatsamfunds kritik som ifrågasätter om principen att neutralitet ska råda i skattesystemet uppnås om företag väljer av kommersiella skäl att dela upp verksamheten till att drivas i flera olika helägda juridiska personer.

Det framfördes flitigt med kritik i valet att behålla de riktade reglerna. Många remissinstanser anförde att de riktade reglerna borde avskaffas till följd av den generella begränsningsregeln. Skatteverket var en av de fåtal som ansåg att de riktade reglerna bör behållas. Jag delar uppfattningen att reglerna är oförutsägbara och osäkerheten kring tillämpningen kvarstår även efter insnävningarna, bland annat eftersom svårdefinierade begrepp som affärsmässigt motiverat och väsentlig skatteförmån kvarstår i de nya reglerna. Enligt min mening är en sänkning av företagets skattekostnad en affärsmässig motiverad åtgärd, förutsatt att alla lagar och regler efterföljs.

6. Avslutande kommentarer

Skillnaderna mellan 2009 och 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler har redogjorts för i kapitel 2.3. Till följd av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna som trädde i kraft 2019 tillkom reglerna som redogjorts för i kapitel 4.1.1 till 4.1.4. De riktade reglerna återfinns numera i kap.24 18-20§§ IL. De har sitt ursprung i 2013 års regelverk men har snävats in. Skillnaderna mellan 2013 och 2019 års riktade regler kommer redogöras för nedan.

De nya riktade reglerna har begränsats till att i princip endast avse rena missbruksfall. Enligt 2019 års riktade regler får ränteutgifter på interna skulder inte dras av om skuldförhållande uteslutande eller så gott som uteslutande har uppstått för att intressegemenskapen ska uppnå en väsentlig skatteförmån. Reglerna som gällde innan ändringen hade lydelsen att om det huvudsakliga skälet till skuldförhållandet var att uppnå en väsentlig skatteförmån nekades avdrag.

Vidare medger 2019 års riktade regler endast avdrag för ränteutgiften om den som har rätt till ränteinkomsten har sin hemvist inom EES, i ett land som Sverige har skatteavtal med eller om mottagaren beskattas med minst 10 procent om mottagande företag endast hade haft den inkomsten. Den delen av de riktade reglerna som gäller vissa externa skuldförhållande utvidgas till att gälla alla interna lån.

Det står klart att aggressiv skatteplanering, skattebaserosion och vinstförflyttningar är ett problem i den globala världen. Min slutsats är vidare att så länge skattesatser och skattebaser inte harmoniserar internationellt, kommer skatteplaneringsförfaranden att användas för att flytta vinster där lägre effektiv skatt kan uppnås.

7. Käll- och litteraturförteckning

Rättsfallsregister

HFD 2011 ref. 90 I-V

RÅ 2007 ref. 84.

RÅ 2007 ref. 85.

Offentligt tryck

Prop. 1999/2000:2 Inkomstskattelagen proposition

Prop. 2008/09:65 Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag

Prop. 2012/13:1 Budgetproposition för 2013

Prop. 2017/18:296 Genomförande av CFC-regler i EU:s direktiv mot skatteundandraganden

Prop. 2017/18:245 Nya skatteregler för företagssektorn

Rådets direktiv 2016/1164/EU av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion

Finansdepartementet, Fi2008/4093, Skatteverkets promemoria - Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder, 2008-08-14.

Riksdagen.se (<http://eu.riksdagen.se/vad-gor-eu/en-eu-lag-blir-till/eus-lagar-och-regler/#>) hämtat 2018-12-19.

Europa.eu(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_curbing-aggressive-tax-planning_sv.pdf) hämtat 2018-12-19.

OECD.org (<http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/irc10.htm>) hämtat 2018-12-19.

OECD.org (<http://www.oecd.org/about/>) hämtat 2018-12-19.

Litteratur

Korling, Fredric, Zamboni, Mauro (red.), Juridisk Metodlära, Studentlitteratur AB, Lund, 2013

Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2016 Update

Modéer Kjell Åke Rättsteknik, Studentlitteratur, Lund, 1980

Tell, M, Interest Limitation Rules in the Post-BEPS Era, 2017.